

دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلی تکنیک تهران)

دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر کارشناسی ارشد علوم کامپیوتر گرایش داده کاوی پروژه شماره یک درس داده کاوی

نگارش

حدیث حقشناس جزی

استاد راهنما

مهدى قطعى

استاد مشاور

بهنام يوسفي مهر

مهر ۱۴۰۱

چکیده

در این گزارش به معرفی پایتون و چند زبان برنامه نویسی دیگر و علت برتری پایتون اشاره شده است. تمرکز این گزارش بر معرفی این نرم افزار و سپس معرفی کتابخانه های پایتون و استفاده آن ها در حل مسائل مرتبط با گزارش بر معرفی این نرم افزار و سپس معرفی کتابخانه های پایتون و استفاده آن ها در حل مسائل مرتبط با کتاب درس داده کاوی (Data mining concepts and techniques) میباشد. در ادامه و به عنوان تمرین به حل یک مسئله پیشبینی انرژی به روش رگرسیون با یکی از مهمترین کتابخانه های پایتون خواهیم پرداخت.

۲		چکیده
	في پايتون	
۴	پايتون چيست؟	1-1
	چرا پایتون؟	
۶	کتابخانه های پایتون	1-4
Υ	معرفی چند کتابخانه کاربردی	1-4
٩	حل مسائل کتاب درسی با پایتون	۱-۵
1+	نون در مقایسه با دیگر نرم افزار ها	فصل دوم پاین
1+	مقایسه کاربرد پایتون و دیگر نرم افزارها در میان تحلیلگران داده	Y-1
11	معرفی نرم افزار R	T-T
١٢	معرفی نرم افزار Rapidminer	۲-۳
١٣	ىئله پيشبينى انرژى	فصل سوم مس
١٣	حل مسئله پیش بینی انرژی با روش رگرسیون خطی	٣-1
18	نتیجه گیری	جمع بندی و
17		منابع و مراجع

1 فصل اول

١-١ پايتون چيست؟

پایتون یک زبان برنامه نویسی شی گرا, تفسیری و سطح بالا است که توسط Guido van Rossum طراحی و در سال ۱۹۹۱ منتشر شد. فسلفه اصلی طراحی پایتون "خوانایی بالای کد" است. ساختار زبانی و دیدگاه شیءگرا در پایتون به گونه ای طراحی شده است که به برنامه نویس امکان نوشتن کد منطقی و واضح (بدون ابهام) را برای پروژه های کوچک و بزرگ میدهد. بر خلاف برخی زبانهای برنامه نویسی رایج دیگر که بلاکهای کد در آکولاد تعریف میشوند (به ویژه زبانهایی که از نحو زبان سی پیروی میکنند) در زبان پایتون از نویسه فاصله و جلو بردن متن برنامه برای مشخص کردن بلاکهای کد استفاده میشود، بدین ترتیب بلاکهای کد به صورت خودکار ظاهری مرتب دارند. کلمات کلیدی و اصلی این زبان به صورت حداقلی تهیه شده اند و در مقابل کتابخانه هایی که در اختیار کاربر است بسیار وسیع هستند.این برنامه در زمینه های مختلف زیادی مانند توسعه بازی, توسعه نرم افزار, یادگیری ماشین و هوش مصنوعی, علم داده و تجسم داده ها, انجام ریاضیات پیچیده, رابط کاربری گرافیکی دسکتاپ, برنامه های اسکراپینگ وب و برنامه های صوتی و تصویری کاربرد دارد.

۲-۱ چرا پایتون؟

- پایتون روی پلتفرم های مختلف (ویندوز، مک، لینوکس و غیره) کار می کند.
- پایتون یک نحو (syntax) ساده شبیه به زبان انگلیسی و محاوره دارد و خوانا است. یکی از دلایل محبوبیت پایتون همین موضوع میباشد زیرا افراد مبتدی ارتباط بهتری با پایتون نسبت به سایر زبان های برنامه نویسی برقرار میکنند و یادگیری آن ساده تر است.
 - پایتون به گونه ای طراحی شده است که به برنامه نویس ها اجازه می دهد تا برنامه هایی با خطوط کمتر نسبت به برخی از زبان های برنامه نویسی دیگر بنویسند.
- پایتون بر روی یک سیستم مفسر اجرا می شود، به این معنی که کد را می توان به محض نوشتن اجرا کرد و این ویژگی اشکال زدایی را آسان تر و مدیریت حافظه را کارآمدتر میکند . (پایتون از مدیریت خودکار حافظه استفاده میکند)
- پایتون از خطوط جدید برای تکمیل یک دستور استفاده می کند، برخلاف سایر زبان های برنامه نویسی که اغلب از نقطه ویر گول یا پرانتز استفاده می کنند.
- پایتون برای تعریف محدوده به تورفتگی، متکی است. مانند محدوده حلقه ها، توابع و کلاس ها. سایر زبان های برنامه نویسی اغلب از آکولادها برای این منظور استفاده می کنند.
 - پایتون متن باز است. یعنی تحت مجوز منبع باز OSI توسعه یافته است و آن را قابل استفاده و اصلاح و بهبود میکند یعنی شما این آزادی را دارید که کد پایتون را برای بهبود نیازهای خود بدون مواجهه با هیچ عواقبی تغییر دهید.
 - یکی دیگر از ویژگی های مهم پایتون کتابخانههای زیاد آن است که برنامهنویسی را بسیار راحت کرده و شما می توانید از کدهای افرادی دیگر استفاده کنید.

۱-۳ کتابخانه های پایتون:

در پایتون برای راحتی کار برنامه نویسان ساختارهایی به نام کتابخانه ایجاد شده است .کتابخانههای پایتون کدها و توابع مفیدی هستند که توسط سایر برنامه نویسان ایجاد شده و به صورت پکیج یا کتابخانه های درآمده تا سایرین از این کدها در برنامه خود استفاده کنند و چرخ را از اول اختراع نکنند.همین کتابخانه های گسترده پایتون است که کار برنامه نویسی را بسیار راحت و سریع می کند.

در پایتون دو نوع کتابخانه وجود دارد. نوع اول کتابخانههایی است که به همراه خود پایتون روی سیستم نصب می شود که بخشی از این کتابخانهها مربوط به هسته زبان پایتون است و بخش دیگر کتابخانههایی هستند که جزء هسته آن نیستند و باید به کمک عبارت import این کتابخانهها را به برنامه اضافه کرد و از توابع آن استفاده کرد.

همچنین در پایتون توابع از پیش تعریف شده ای هستند که به دلیل استفاده و کاربرد زیاد به پایتون اضافه شده اند که به آنها built-in function گفته می شود.

۴-۱ معرفی چند کتابخانه کاربردی :

: Sickit-learn کتابخانه

اسکیت لرن (Scikit-learn)یکی از کتابخانه های محبوب حوزه ماشین لرنینگ در پایتون است. این کتابخانه شامل ابزارهای ساده و کارآمد برای داده کاوی و تحلیل داده است از کاربردهای اسکیت لرن می توان به موارد زیر اشاره کنیم:

- طبقه بندی: مشخص کردن اینکه یک شی متعلق به کدام دسته است
- رگرسیون: پیش بینی یک ویژگی با ارزش مداوم در ارتباط با یک شی
- خوشه بندی: گروه بندی اتوماتیک شی ها شبیه به هم درون یک مجموعه
 - کاهش ابعاد: کاهش تعداد متغیرهای تصادفی برای رسیدگی کردن
 - انتخاب مدل: مقایسه، اعتبار سنجی و انتخاب یارامترها و مدل ها
 - پیش پردازش: استخراج ویژگی ها و نرمال سازی

كتابخانه Numpy:

نامپای یا numpy یک کتابخانه پایتون است که برای کار با آرایهها به وجود آمده است. کتابخانه numpy نامپای یا numpy یک کتابخانه پایتون است که برای توابعی برای انجام عملیاتهای گوناگون در جبر خطی، تبدیل فوریه و ماتریسها دارد. نامپای در سال ۲۰۰۵ و Numerical به صورت یک پروژه متن باز (open source) ایجاد شد Numpy سرواژه ی عبارت Python به معنای پایتون عددی یا پایتون محاسباتی است.

علت به وجود آمدن این کتابخانه این بود که در پایتون چیزی به عنوان آرایه وجود ندارد؛ با این حال می توان از لیست (list) به عنوان آرایه استفاده کرد. مشکل لیست آن است که سرعت پردازش داده ها در آن بسیار پایین است Numpy . تلاش دارد شیئی را به عنوان آرایه ارائه دهد که ۵۰ برابر از لیست سریع تر است. شیئی که به عنوان آرایه در ndarray موجود است، ndarray نام دارد. نامپای توابع زیادی دارد که کار با ndarray بسیار راحت کرده اند. توجه داشته باشید که با توجه به استفاده ی گسترده از آرایه ها در علوم داده و با توجه به حجیم بودن داده ها، سرعت مقوله ی بسیار مهمی میباشد.

كتابخانه Pandas:

پانداس یک کتابخانه متن باز است که کارایی بالا، ساختاری با قابلیت استفاده آسان و ابزارهای تحلیل داده برای برنامه نویسی پایتون را فراهم می کند. پانداس یک کتابخانه قدر تمند برای تحلیل و پردازش دادهها است. امروزه از pandas به طور گسترده در مباحث علم داده، یادگیری ماشین و یادگیری عمیق استفاده می شود. عمده کاربران pandas ، دانشمندان علم داده و تحلیل گران اقتصادی مانند تحلیل گران بورس هستند.

از ویژگی های این کتابخانه در حوزه علوم داده میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

- انجام محاسبات آماری روی داده ها مانند محاسبه بزرگترین و کوچکترین مقدار، محاسبه میانگین داده
 ها، محاسبه صدک ها و الی آخر.
 - نگاهی به نحوه توزیع داده ها در یک ستون
 - بررسی احتمال وابسته بودن ستون ها به یکدیگر
- پاک سازی داده ها: مثلا حذف کردن ردیف هایی که مقادیر ناقص دارند و یا حذف کامل بخش هایی که مقداری ندارند و خالی هستند، یا مرتب سازی یا فیلتر کردن ستون های خاص بر اساس شرط هایی خاص و الی آخر.
 - همکاری با پکیج های بزرگ دیگر مانند Matplotlib برای بصری سازی داده ها: تولید نمودار های مختلف، هیستوگرام ها و الی آخر.
 - ذخیره سازی داده های پاک سازی شده در یک فایل اکسل و ...

د (۵) : $(\Delta - 1 - 1)$ حدفی $(\Delta - 1 - 1)$ و $(\Delta - 1 - 1)$

فصل ۱و ۲: توضیحات کلی است و نیازی به کتابخانه ها ندارد

فصل ۳: پیش پردازش یا preproccesing به کمک کتابخانه های numpy و pandas انجام میپذیرد.

PAMI به کمک کتابخانه identifying frequent patterns فصل $\boldsymbol{\varsigma}_{e}$ و $\boldsymbol{\varsigma}_{e}$: شناسایی الگو های پرتکرار یا

فصل ۸ و ۹ : طبقه بندی یا classification به کمک کتابخانه scikit-learn انجام میپذیرد.

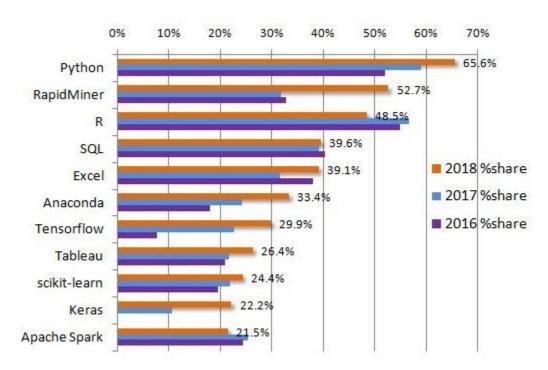
فصل ۱۰ و ۱۱ : خوشه بندی یا clustering به کمک کتابخانه های PyCaret و scikit-learn انجام میپذیرد.

فصل ۱۲ : داده های پرت یا Outlier data به کمک کتابخانه های PyOD و alibi-detect و alibi-detect و PyNomaly

۲ فصل دوم

۲-۱ مقایسه پایتون با زبان های برنامه نویسی دیگر:

در زیر با استناد به نمودار, به میزان محبوبیت و میزان رشد محبوبیت پایتون در میان تحلیلگران داده نگاهی می اندازیم و با معرفی و مقایسه کوتاهی از دیگر برنامه های محبوب میان تحلیل گران داده خواهیم داشت.

با توجه به نمودار بالا محبوبیت پایتون در میان برنامه نویسان داده افزایش چشم گیری داشته است. اما در جایگاه های بعدی برنامه های R و RAPIDMINER و ... حضور دارند که در زیر به توضیح مختصری از آنها میپردازیم. بدیهی است که در پروژه های تحلیل داده گاها چند نرم افزار در کنار یکدیگر مورد استفاده قرار گرفته و نرم افزار هایی که در زیر به آنها اشاره میکنیم نیز در موارد مشابه کاربردهای فراوان دارند.

R معرفی نرم افزار

R یک زبان برنامهنویسی منبع باز میباشد که برای تجزیه و تحلیل آماری و تجسم داده بهینه شده است R . که در سال ۱۹۹۲ توسعه یافت، دارای یک اکوسیستم غنی با مدلهای داده پیچیده و ابزارهای ظریف برای گزارش داده است. در آخرین شمارش، بیش از ۱۳ هزار بسته R از طریق شبکه آرشیو جامع R برای تجزیه و تحلیل عمیق در دسترس بود.

Rدر میان دانشمندان و محققان علوم داده محبوب است و طیف گستردهای از کتابخانهها و ابزارها را برای موارد زیر فراهم می کند : پاک کردن و آماده سازی داده, ایجاد تجسم داده, آموزش و ارزیابی الگوریتمهای یادگیری ماشین و یادگیری عمیق

Rمعمولاً در RStudio ، یک محیط توسعه یکپارچه (IDE) برای تجزیه و تحلیل آماری ساده، تجسم و گزارش استفاده می شود. از برنامه های R می توان به طور مستقیم و تعاملی در وب استفاده کرد.

تفاوت اصلی بین R و پایتون

- ۹. همود در حالی که پایتون رویکرد کلی تری را به علم R داده ارائه می دهد.
 - هدف اصلی R تجزیه و تحلیل داده و آمار است در حالی که هدف اصلی پایتون استقرار و تولید میباشد.
 - کاربران R عمدتا متشکل از محققان و متخصصان تحقیق و توسعه هستند در حالی که کاربران پایتون را بیشتر برنامهنویسان و توسعه دهندگان تشکیل می دهند.
 - انعطافپذیری را برای استفاده از کتابخانههای موجود و پایتون انعطافپذیری را برای ساخت مدلهای جدید از ابتدا فراهم می کند.
 - یادگیری R در آغاز دشوار است در حالی که پایتون خطی بوده و یادگیری آسانی دارد.
 - ابرای اجرای محلی یکپارچه است در حالی که پایتون به خوبی با برنامهها ادغام شده است. ${\sf R}$
 - » Rو Python می توانند حجم عظیمی از پایگاه داده را مدیریت کنند.

R استفاده Ipython Notebook IDE و Spyder و R Studio IDE استفاده R استفاده کرد.

۲-۳ معرفی نرم افزار RapidMiner

RapidMiner یک نرم افزار داده کاوی است که توسط کمیانی به همین اسم تولید شده است. این نرم افزار در یادگیری ماشین و داده کاوی و متن کاوی و آنالیز پیش بینی و آنالیز تجارت استفاده می شود. این نرم افزار هم در محیط های صنعتی و هم دانشسسگاهی مورد استفاده قرار می گیرد. گفته می شود این نرم افزار ۹۹ درصد راه حل های آنالیزی پیشرفته را بدون هیچ زحمت کدنویسی برای محقق داده کاوی فراهم می کند.این نرم افزار با زبان برنامه نویسی جاوا نوشته شده است. تمامی عملیات در نرم افزار رپیدماینر توسط پنجره گرافیکی انجام می شود. عملیات workflow در رپیدماینر به نام فرایند process شناخته می شوند که شامل چندین عملگر operator تشکیل می شوند. هر عملگر یک وظیفه را در فرایند انجام می دهد.این نرم افزار قابلیت ارتباط با نرم افزارهای داده کاوی دیگر مانند R و weka را دارد RapidMiner .قوی ترین و آسان ترین نرم افزار برای آنالیز داده ها به صورت عددی و نمایش گرافیکی نتایج حاصل از تحلیل داده ها است. هم چنین این نرم افزار قابلیت ورود کدهای داده کاوی از سایر برنامه ها مانند Python و Python را دارد و می تواند از داده های سایر نرم افزار های داده کاوی مانند Microsoft Excel یو Microsoft Access باز داده های سایر نرم افزار IBM DB ,Microsoft SQL Server ,Teradata, این نرمافزار سعی گروه توسعه دهنده، بر آن بوده است که تا حد امکان تمامی الگوریتمهای رایج داده کاوی و همچنین یادگیری ماشین پوشش داده شوند. به گونهای که حتی این امکان برای نرمافزار فراهمشده است تا بتوان سایر ابزارهای متن باز داده کاوی را نیز به آن الحاق نمود . از این رو این نرم افزار گاها در کنار پایتون و ${
m R}$ از پر کاربردترین نرم افزار های مورد استفاده تحلیلگران داده میباشد.

۳ فصل سوم

۱-۳ حل مسئله پیش بینی انرژی با رگرسیون از طریق کتابخانه scikit-learn:

ابتدا موارد مورد نیاز از کتابخانه ها را فراخوانی میکنیم سپس فایل CSV شامل داده های مسئله را به کمک کتابخانه پانداس فراخوانی کرده و در energy ذخیره میکنیم. اکنون با دستور shape. میتوانیم تعداد سطرها و ستون ها را مشاهده کنیم.

```
In [1]: import numpy as np
    import pandas as pd

    from sklearn import datasets
    from sklearn import linear_model

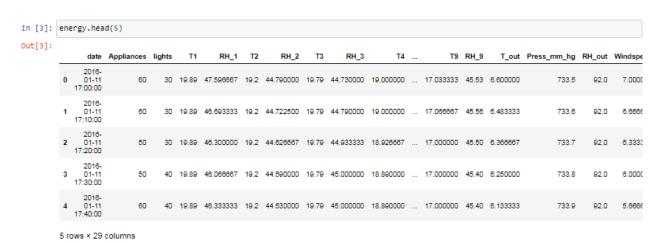
    from sklearn.metrics import mean_squared_error
    from sklearn.metrics import mean_absolute_error
    from sklearn.linear_model import LinearRegression
    from sklearn.model_selection import train_test_split

In [2]: energy = pd.read_csv("Desktop/energydatacomplete.csv")
    energy.shape

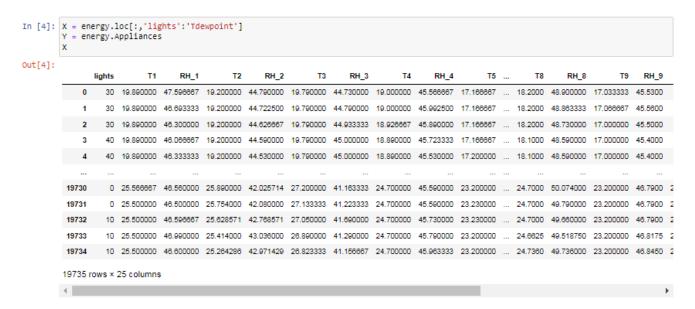
Out[2]: (19735, 29)
```

در اینجا با دستور ()head. میتوانیم با دادن مقدار 5 (تعداد سطرهای دلخواه) شمایه کلی جدول داده را که متشکل از 29 ستون میباشد مشاهده نماییم.

ستون اول یا appliances داده ای است که در مسئله به کمک رگرسیون باید پیشبینی شود. در ستون های بعدی اطلاعات دما و رطوبت را در نقاط مختلف خانه داریم و نهایتا به دو متغیر تصادفی rv1,rv2 میرسیم که به دلیل تصادفی بودن تاثیر مثبتی روی پیشبینی هدف یعنی appliances ندارند لذا در ادامه اقدام به حذف آنها میکنیم.

با دستور loc. غیر از دو ستون آخر بقیه ستون هارا در جای خود قرار داده و همه ستون هارا به X نسبت میدهیم تا با استفاده از این دیتا ها ستون Y را پیش بینی کنیم:

به منظور آموزش و الگو برداری به کمک تابع train_test_split داده ها را به صورت تصادفی و با میزان 70 به 4 دسته برای تعلیم دادن و تست کردن جدا میکنیم.

همانطور که مشاهده میشود تعداد 13814 سطر جهت تعلیم و 5921 داده جهت تست به صورت تصادفی جدا شده است. (تست سایز ثابت به منظور عوض نشدن مجموعه تعلیم و تست میباشد)

پس از آن مدل خطی را رگرسیون قرار داده و آن را بر روی داده های تعلیمی سازگار میکنیم. سپس متغیر جدیدی به نام Y_pred به معنای پیش بینی مقادیر تست ایجاد میکنیم و مقادیر پیش بینی مدل رگرسیون را در آن میریزیم.

در آخرین مرحله جهت امتحان کردن میزان درستی پیش بینی مدل, میزان کمترین خطای مطلق (MAE) و میزان خطای کمترین مربعات (MSE) را محاسبه میکنیم.

طبق اعداد به دست آمده انتخاب مدل رگرسیون پیشبینی خوبی از داده های هدف به ما داده است اما این پیشبینی نیست و میزان خطای نسبتا زیادی دارد.

جمع بندي

پایتون ابزاری قدرمتند برای تحلیلگران داده است. از این رو تمامی ویژگی های آن را نام برده و دلایل برتری و محبوبیت آن نسبت به سایر نرم افزار ها را به وضوح مشخص کردیم. بدیهی است که حل تمامی مسائل تحلیلی، تشخیص الگوها و بصری سازی نتایج تنها به کمک پایتون میسر نیست و تحلیلگران باید به شناخت عمیق و استفاده از سایر ابزار های قدرتمند تحلیل داده نظیر Rapidminer ،R و ... جهت استفاده بهینه از منابع خود بپردازند.

منابع و مراجع:

- سایت <u>Problem Solving with Python</u>
- سابت <u>Linear Regression and Regularisation | Kaggle</u>
 - دوره یادگیری ماشین و پایتون استاد شیرافکن

پایان